

Nr 32

Utlåtande i anledning av motioner om vissa åtgärder för ökad säkerhet i trafiken.

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta och till lagutskott hänvisade motioner, nr 248 i första kammaren av herr *Schött* och nr 289 i andra kammaren av herrar *Thylén* och *Nordstrandh*.

I motionerna, som är likalydande, hemställes

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte ge till känna vad i motionerna anförts.

Enligt motionärernas mening bör bestämmelser införas, som föreskriver att vägarbete skall utmärkas med avstängningsanordningar försedda med ljusramper.

Gällande bestämmelser

Då på grund av vägarbete eller dylikt allmän väg, gata eller annan plats helt eller till någon del är avstängd för trafik, skall enligt 64 § 5 mom. *vägtrafikförordningen den 28 september 1951* detta utmärkas, förutom genom föreskrivet vägmärke, genom särskilda avstängningsanordningar.

I *kungörelsen den 27 januari 1966 om vägmärken m. m.* föreskrives att vägtrafikant skall varnas för vägarbete genom särskilt varningsmärke. Utanför tätbebyggt område skall varningsmärket sättas upp på ett avstånd av 150—250 meter från den plats där faran kan finnas, om förhållandena ej föranleder annat. Sätts märke upp på annat avstånd skall avståndet anges på tilläggstavla. Uppgår avståndet till 500 meter eller mer skall märket upprepas. Inom tätbebyggt område skall varningsmärke sättas upp på kort avstånd från den plats där faran kan finnas. Vägmärke och tilläggstavla, som ej hålls belysta under mörker, skall vara utförda så att de reflekterar ljus. Enligt 23 § i kungörelsen skall särskild avstängningsanordning vara röd och gul. Under mörker skall den hållas belyst eller vara tillfredsställande markerad genom lyktor, reflexanordningar eller reflekterande material. Lykta skall visa fast rött sken, när vägen är helt avstängd, och blinkande eller fast gult sken i annat fall.

Trafiksäkerhetsverket har den 1 juli 1967 utfärdat detaljerade föreskrifter om trafikordningar vid vägarbete. Föreskrifterna avser såväl arbete på fast arbetsplats som rörligt arbete och innehåller detaljerade anvisningar beträffande vägmärken, särskilda informationstavlor rörande större vägföretag, markering av arbetsplats, reglering av trafik, mötesplatser, in- och utfarter för arbetsfordon, utmärkning av fordonen m. m.

Motionerna

I motionerna anför bl. a. att det gängse sättet att utmärka vägarbete icke är tillfredsställande. Särskilt under mörker framträder bristerna. Endast någon enstaka lykta med ett svagt, gult sken upphängd på en vägbock i vardera ändan av ett vägarbete tycks vara tillräckligt. Man förlitar sig därmed på att fordonsförarna hela tiden kör med en mycket skärpt uppmärksamhet och besitter en utomordentlig reaktionssnabbhet. Detta system ter sig enligt motionärerna väl hasardartat, vilket torde kunna intygas av de förare, som fått hjulaxlarna avslagna i tjälkott eller hamnat med hela fordonet i uppgrävda håll.

Motionärerna framhåller vidare att man i Tyskland använder sig av ett system med ljusramper, som kan fästas på bl. a. vägbockar. Ljuset kan vara både fast och blinkande. Även i Danmark har man enligt motionärerna i viss utsträckning börjat tillämpa ljusramputmärkning. Möjligheterna att upptäcka en ljusramp är vida större än möjligheterna att observera de gula varningslyktor som utmärker vägarbete i Sverige. Motionärerna anser det vara helt i enlighet med de svenska strävandena mot internationell anpassning i trafiksäkerhetssammanhang att införa ljusrampförsedda vägstängningsanordningar. En sådan åtgärd vore enligt motionärernas mening ett steg på vägen mot ökad säkerhet i trafiken.

Trafiksäkerhetsverkets arbetsprogram

Trafiksäkerhetsverket har den 16 december 1968 framlagt program för ökad säkerhet i trafiken den 1 januari 1969—den 30 juni 1970. Av programmet framgår att trafiksäkerhetsverket i samarbete med vägverket företar en översyn av föreskrifterna angående utmärkning av vägarbete. I programmet har anmärkts att det särskilt i fråga om arbete under mörker och rörligt arbete krävs bättre utmärkning än för närvarande.

Enligt vad utskottet erfarit har trafiksäkerhetsverket prövat de av motionärerna ifrågasatta ljusramperna. Resultaten av försöken har dock icke varit helt tillfredsställande. Bl. a. kräver ramperna elanslutning, något som på åtskilliga ställen i landet kan vara svårt att ordna. Under sommaren 1970 skall vid vissa vägarbeten prövas ett nytt system av typ kraftiga fotoblixtar. Om försöken slår väl ut kan nya bestämmelser väntas bli utfärdade under hösten 1970.

Utskottet

I vägtrafikförordningen 64 § 5 mom. stadgas att, då allmän väg, gata eller annan allmän plats på grund av vägarbete helt eller till någon del är avstängd för trafik, detta skall utmärkas, förutom genom föreskrivet vägmärke, genom särskilda avstängningsanordningar. Enligt bestämmelser i vägmärkeskungörelsen skall sådan avstängningsanordning under mörker hållas belyst eller vara tillfredsställande mar-

kerad genom lyktor eller reflexanordningar. Detaljerade föreskrifter om trafik-anordningar vid vägarbete har utfärdats av trafiksäkerhetsverket.

I motionerna framhålls att det gängse sättet att utmärka vägarbete icke är tillfredsställande. Särskilt under mörker är bristfälligheterna framträdande. Enligt motionärerna borde man därför i Sverige, på sätt skett i vissa andra länder, införa avstängningsanordningar försedda med ljusramp.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att utmärkningen av vägarbete och då särskilt under mörker icke är tillfredsställande. Såsom framgår av den föregående redogörelsen har emellertid trafiksäkerhetsverket sin uppmärksamhet riktad på frågan. Avsikten är att under sommaren 1970 vid vissa vägarbeten pröva ett nytt system med starkt blixtljus och, om dessa försök ger goda resultat, därefter föreslå ändrade bestämmelser. Med hänsyn till att det av motionärerna påtalade problemet sålunda kan förväntas få sin lösning finner utskottet något riksdagens initiativ icke vara påkallat.

Utskottet hemställer

att motionerna I: 248 och II: 289 icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 april 1970

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK GREBÄCK

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Göran Karlsson (s)*, Svante Kristiansson (s), Åkesson (fp), Knut Johansson (s), Ebbe Ohlsson (m), Nils-Eric Gustafsson (cp), Ernulf (fp) och Hansson (s)*;

från a n d r a kammaren: herrar Grebäck (cp), Svenning (s), Ekström (s), fröken Anderson (s), herrar Franzén i Träkumla (cp)*, Åberg (fp), Olsson i Timrå (s) och Burenstam Linder (m).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.